

НЯКОИ ПРОБЛЕМИ, СВЪРЗАНИ С ОСИГУРЯВАНЕТО НА ПРЕВОД ПО ВРЕМЕ НА БЪЛГАРСКОТО ПРЕДСЕДАТЕЛСТВО НА СЪВЕТА НА ЕС

Доц. д-р Николай Марин, гл. ас. д-р Гергана Георгиева, Правно-исторически факултет, Катедра „Международно право и международни отношения“, ЮЗУ „Неофит Рилски“, Благоевград

Резюме

Като пълноправен член на Европейския съюз на 1 януари 2018 г. България пое за първи път ротационното председателство на Съвета на Европейския съюз, което ще продължи за период от шест месеца – до 30 юни 2018 г. Един от важните въпроси, свързани с българското председателство на Съвета на Европейския съюз, е осигуряването на превод по време на срещите, които се и ще се провеждат. За по-голяма достъпност до събитията, свързани с председателството, бе разработен уебсайт на българското председателство на Съвета на ЕС. Информацията е предимно на български език, но се срещат и мултиезични видеоматериали, както и услуга за машинен превод на Европейския съюз. Преводът по време на официалните срещи е от огромно значение, тъй като се очертават важни дискусии като цифровата сигурност, енергетиката и сигурността на Балканите, които следва да се представят на разбираем и ясен език за всички граждани на ЕС.

Ключови думи: *ротационно председателство, българско председателство на Съвета на Европейския съюз, услуга за машинен превод на Европейския съюз.*

SOME TRANSLATION ISSUES REGARDING THE BULGARIAN PRESIDENCY OF THE COUNCIL OF THE EUROPEAN UNION

Assoc. Prof. Nikolay Marin, PhD, Chief Assist. Gergana Georgieva, PhD, Department of International Law and International Relations, Faculty of Law and History, South-West University „Neofit Rilski“, Blagoevgrad

Abstract

As a full member of the European Union on 1 January 2018, Bulgaria took the rotating presidency of the Council of the European Union for the first time, which will last for six months - until 30 June 2018. One of the important issues is providing translation during formal meetings. For more accessibility to the events related to the presidency, there has been developed a website of the Bulgarian Presidency of the Council of the EU. The

information is mostly in Bulgarian and English, but there are also multilingual videos as well as a European Union machine translation service. Translation during sessions is of paramount importance since talks related to important issues such as digital security, energetics, and Balkans' stability should be presented in a clear and understandable language for all EU citizens.

Keywords: *rotating presidency, Bulgarian Presidency of the Council of the European Union, European Union machine translation service.*

Като пълноправен член на Европейския съюз на 1 януари 2018 г. България пое за първи път ротационното председателство на Съвета на Европейския съюз, което ще продължи за период от шест месеца – до 30 юни 2018 г.¹ Всяка държава членка на Съюза председателства Съвета на ЕС съвместно с други три държави, а България е в трио с Естония и Австрия – от 1 юли 2017 г. до 31 декември 2018 г. Всяко трио изготвя обща, както и индивидуална програма с общи приоритети, по които да се ръководи през 18-месечния период на председателстване.²

Всеки един министър от българското правителство в различните ресори и политики има уникалната възможност да бъде ръководител на съответния състав на Съвета. А България за първи път в своята история и в своето десетгодишно членство в Съюза задава дневния ред на ЕС и контролира законодателните процеси, които се извършват в него. Функциите са главно организационни, по представителство, лидерски, административни, технически и много други. Това е комплексен процес и цялата текуща подготовка на ротационното председателство на Съвета на ЕС внимателно се ръководи и следи от специално създадената институция със собствен ръководител.³ Новосъздаденото министерство е централната и координационна точка за цялото българско председателство и то самото е изправено пред множество предизвикателства.

Един от важните въпроси, свързани с българското председателство на Съвета на Европейския съюз, е **осигуряването на**

¹ РЕШЕНИЕ (ЕС) 2016/1316 НА СЪВЕТА от 26 юли 2016 година за изменение на Решение 2009/908/ЕС за установяване на мерките за прилагане на Решението на Европейския съвет относно председателството на Съвета и относно председателството на подготвителните органи на Съвета, Официален вестник на Европейския съюз, 2.8.2016 г. (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016D1316&from=EN>).

² Belova, G. Kochev, Y. *Challenges Facing Bulgaria's EU Presidency within the Context of Other New Member States' Experience*, Balkanistic Forum' 18, Балканистичен форум 1, Разрушени светове ... нови светове (Destroyed Worlds ... New Worlds), p. 267.

³ Шикова, И., Ротационното председателство в Европейския съюз, Дипломатически институт към Министерство на външните работи, София, 2012 г., с. 138.

превод по време на срещите, които се и ще се провеждат. Отговорна институция е най-вече Генерална дирекция „Устни преводи“ към Европейската комисия. Също така представителството на ЕК в България работи за симултанните преводи по време на председателството. Наемат се и преводачи на свободна практика, за които отговаря същата дирекция в ЕК и представителството на ЕК в България. Всички важни сесии по време на председателството се и ще се провеждат на български език, за да бъдат достъпни за нашата общественост. Освен Генералната дирекция за устен превод, експерти от Софийския университет също оказват съдействие. Специално финансиране бе отпуснато за обучение на качествени български преводачи.

За по-голяма достъпност до събитията, свързани с председателството „Информационни услуги“ АД разработи уебсайта на българското председателство на Съвета на ЕС. Компанията беше единственият кандидат за изпълнител, който се занимава с разработването, проектирането и техническата поддръжка на интернет сайта и мобилното приложение за нуждите на Министерството на българското председателство на Съвета на ЕС през 2018 г.⁴ Информацията е предимно на български език, но се срещат и мултиезични материали, най-вече видеоматериали. На страницата има официална информация и на трите работни езика на ЕС – английски, немски и френски език. Включена е и услуга за машинен превод на ЕС с предупреждение, че резултатите от машинния превод помагат да се разбере смисълът на изходния текст, но не са равностойни на превод, направен от човек.⁵

Сайтът позволява на хората да гледат директно или да записват открити дебати чрез предаване на живо. Порталът се свързва с акредитационната система, чрез която се регистрират журналисти, които желаят да посетят събитията от календара на председателството. Достъпът до него е безплатен, както и всички публикувани статии, документи, съобщения за пресата, снимки и видеоклипове. Разработено е и мобилно приложение, което да допълни ролята му на основен източник на информация за председателството.⁶

⁴ "Information Services" Will Develop the Website of the Bulgarian Presidency of the Council of the EU <http://www.novinite.com/articles/183483/%27%27Information+Services%27%27+Will+Develop+the+Website+of+the+Bulgarian+Presidency+of+the+Council+of+the+EU> (извлечено на 21.09.2017).

⁵ <https://eu2018bg.bg/bg/translation>.

⁶ "Information Services" Will Develop the Website of the Bulgarian Presidency of the Council of the EU <http://www.novinite.com/articles/183483/%27%27Information+Services%27%27+Will+Develop+the+Website+of+the+Bulgarian+Presidency+of+the+Council+of+the+EU> (извлечено на 23.09.2017).

Най-вече Европейската комисия е тази, която подпомага осигуряването на устен превод съгласно подписано споразумение за административно сътрудничество от службата на Европейската комисия за устен превод и българското председателство. Екип от конферентни преводачи от ЕК превежда по време на срещите на високо равнище на министрите.

Европейската комисията редовно осигурява устни преводачи по време на сесиите на високо равнище на министрите, които се провеждат в държавите, които председателстват ЕС. Такъв бе случаят и с предишното естонско председателство (през втората половина на 2017 г.), малтийското (по време на първото шестмесечие на 2017 г.) и словашкото председателство (осъществено през втората половина на 2016 г.).

Според министъра за българското председателство на Съвета на ЕС Лиляна Павлова осигуряването на добър устен превод е една от основните задачи, свързани с организацията, и именно професионализмът на преводачите от Комисията ще допринесе за успеха на българското председателство.⁷

Генералният директор на службата за устни преводи на Европейската комисия Флорика Финк-Хоойер е на мнение, че служителите в екипа са напълно подготвени да помогнат на България по време на първото □ председателство на Съвета на ЕС. Това е така, тъй като преводачите осигуряват устен превод с най-високо качество по пълния набор от теми, свързани с политиките на ЕС. По този начин службата спомага за прозрачността при създаването на политики и приближава ЕС до своите граждани.

Благодарение на споразумението българското председателство на Съвета на ЕС ползва услугите на световно признати поради отличната им работа и професионализъм устни преводачи по време на срещите на високо равнище на министрите. Наред с това службата за устни преводи на Европейската комисия предостави обучение на служителите на

⁷ Екип от Европейската комисия ще превежда на многоезичните заседания по време на българското председателство на Съвета на ЕС https://ec.europa.eu/bulgaria/news/%D0%B5%D0%BA%D0%B8%D0%BF-%D0%BE%D1%82-%D0%B5%D0%B2%D1%80%D0%BE%D0%BF%D0%B5%D0%B9%D1%81%D0%BA%D0%B0%D1%82%D0%B0-%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%B8%D1%81%D0%B8%D1%8F-%D1%89%D0%B5-%D0%BF%D1%80%D0%B5%D0%B2%D0%B5%D0%B6%D0%B4%D0%B0-%D0%BD%D0%B0-%D0%BC%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE%D0%B5%D0%B7%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B8%D1%82%D0%B5-%D0%B7%D0%B0%D1%81%D0%B5%D0%B4%D0%B0%D0%BD%D0%B8%D1%8F-%D0%BF%D0%BE-%D0%B2%D1%80%D0%B5%D0%BC%D0%B5-%D0%BD%D0%B0-%D0%B1%D1%8A%D0%BB%D0%B3%D0%B0%D1%80%D1%81%D0%BA%D0%BE%D1%82%D0%BE_bg (Извлечено на 19.09.2017).

настоящото председателство относно това, как да председателстват многоезичните заседания.⁸

Дирекцията за устни преводи на Европейската комисия отдавна си сътрудничи с България. Комисията предоставя редовна педагогическа и финансова подкрепа на школите за конферентни преводачи в Софийския и Великотърновския университет. Днес най-добрите възпитаници на тези школи работят за службата за устни преводи на Комисията и съдействат при преводите по време на българското председателство на Съвета на ЕС.

Генерална дирекция „Устни преводи“ на Европейската комисия е най-голямата служба за устни преводи в света. Тя осигурява устен превод на 24-е официални езика на ЕС, сред които и български език, включително и на няколко други езици на страни извън ЕС. Услугата се ползва от европейските институции (Европейския съвет, Съвета на ЕС, Европейската комисия, ротационното председателство на Съвета, Европейския икономически и социален комитет, Комитета на регионите, Европейската инвестиционна банка) и от външни ползватели (европейските служби и агенции в държавите членки и в трети страни в рамките на контактите с ЕС).

ГД „Устни преводи“ е ангажирана единствено с конферентен превод. Писмените преводи се осигуряват от други служби. В дирекцията работят над 500 щатни устни преводачи и ежедневно се наемат между 200 и 400 преводачи на свободна практика с цел да се предоставят преводачески услуги за около 11 хил. заседания годишно. Устните преводачи на свободна практика се наемат измежду близо 3300 акредитирани устни преводачи, които успешно са издържали изпитите на европейските институции.⁹

Първата половина на 2018 г. е времето, през което България има възможност да докаже, че е отговорен и надежден член на Европейския съюз. Българското председателство ще бъде резултат от мобилизацията на цяла България и всички българи, на цялото българско общество. Осигуряването на **качествен превод** по време на тези шест месеца е от изключителна необходимост за справяне с предизвикателствата и трудностите на председателството. В тази връзка на дневен ред за България ще бъдат и темите относно присъединяването □ към еврозоната и към Шенгенското пространство. България иска нейното председателство да бъде балканско председателство. Според г-жа Павлова това е приоритет на приоритетите и е необходима ясна пътна карта за всяка балканска държава, ясни възможности, когато се

⁸ Пак там.

⁹ Пак там.

предприемат определени стъпки. В тази посока има два важни приоритета: стабилността на Балканите и сигурността, включително енергетиката, цифровата сигурност и т.н. Балканските граждани трябва да почувстват европейската свързаност. Всичко това следва да се представи на разбираем и ясен език, чиято огромна отговорност пада върху преводачите, участващи в сесиите по време на председателството на България на Съвета на ЕС.

Използвана литература:

1. Belova, G. Kochev, Y. *Challenges Facing Bulgaria's EU Presidency within the Context of Other New Member States' Experience*, Balkanistic Forum' 18, Балканистичен форум 1, Разрушени светове ... нови светове (Destroyed Worlds ... New Worlds), pp. 267-275.
2. Шикова, И., Ротационното председателство в Европейския съюз, Дипломатически институт към Министерство на външните работи, София, 2012 г., с. 138.

Интернет източници:

1. Екип от Европейската комисия ще превежда на многоезичните заседания по време на българското председателство на Съвета на ЕС https://ec.europa.eu/bulgaria/news/%D0%B5%D0%BA%D0%B8%D0%BF-%D0%BE%D1%82-%D0%B5%D0%B2%D1%80%D0%BE%D0%BF%D0%B5%D0%B9%D1%81%D0%BA%D0%B0%D1%82%D0%B0-%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%B8%D1%81%D0%B8%D1%8F-%D1%89%D0%B5-%D0%BF%D1%80%D0%B5%D0%B2%D0%B5%D0%B6%D0%B4%D0%B0-%D0%BD%D0%B0-%D0%BC%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE%D0%B5%D0%B7%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B8%D1%82%D0%B5-%D0%B7%D0%B0%D1%81%D0%B5%D0%B4%D0%B0%D0%BD%D0%B8%D1%8F-%D0%BF%D0%BE-%D0%B2%D1%80%D0%B5%D0%BC%D0%B5-%D0%BD%D0%B0-%D0%B1%D1%8A%D0%BB%D0%B3%D0%B0%D1%80%D1%81%D0%BA%D0%BE%D1%82%D0%BE_bg (last retrieved on September 19, 2017).
2. "Information Services" Will Develop the Website of the Bulgarian Presidency of the Council of the EU <http://www.novinite.com/articles/183483/%27%27Information+Services%27%27+Will+Develop+the+Website+of+the+Bulgarian+Presidency+of+the+Council+of+the+EU> (last retrieved on September 21, 2017).
3. <https://eu2018bg.bg/>.

4. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016D1316&from=EN>.

Използвани документи:

1. План за подготовка на Българското председателство на Съвета на Европейския съюз през 2018 година.

2. Програма на Съвета на ЕС по време на Естонското, Българското и Австрийското председателства (01.07.2017 г. – 31.12.2018 г.).

3. Процедурен правилник на Съвета на Европейския съюз.